

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Lvdovici Molinæ, E Societate Iesv Theologiæ Doctoris, &
Professoris, Commentaria, In primam D. Thomæ partem**

Molina, Luis de

Lugduni, 1622

Qvæstio CXI. De actione Angelorum in homines.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73915](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73915)

frustra Deus Angelis potentiam ad id ipsum communicaret. Potest confirmari, quia effectus nequit produci nisi ab eo, quod vel formaliter, vel eminenter est tale: Angeli autem licet sint perfectiores rebus corporeis, non tamen videntur continere eas in se eminenter. Adde, Angelos esse alterius ordinis, neque in eis videri esse aliam potentiam per quam agant in res corporeas, quam potentiam motiuam.

Angeli applicando actiua passiuis mira possunt efficere.

Licet autem Angeli non producant immediate formas in materiam, applicando tamen actiua passiuis possunt mediantibus agentibus naturalibus eas producere. Quare cum optime penetrant naturas omnium rerum corporearum, miraque celeritate adducere possunt agentia, quibus insunt variae virtutes, eaque passis applicare, diuideréque tam ea, quam passa in minutissimas partes, in eoque situ collocare agentia & patientia, ut fiat celerissime transmutatio: consequens profectò est, ut applicando actiua passiuis, possint mira quadam celeritate producere varios ac admirandos effectus. Atque hoc modo Magi Pharaonis demonum ministerio, serpentes, ranas, variósque alios effectus producebant. Quo loco obserua, Angelos sua arte, industria, ac vi, eo pacto applicare posse varia agentia naturalia, ut secundum comunem cursum naturæ, seclusa ea Angelorum industria, non valerent eo modo concurrere, ac applicari. Hinc sequitur, interuentu artis, atque industriae Angelorum, fieri posse insolitos effectus, qui miracula videantur, quosque agentia naturalia secundum comunem cursum, vel quoad substantiam, vel quoad celeritatem, aut modum nõ valeant producere: illi tamen re vera insunt virtute in ipsismet agentibus naturalibus eo modo applicatis: neque Angelus per artem & applicationem aliud eis confert, quam conditionem sine qua illos non producerent. Atque hoc sanè est, quod Diuus Thomas hoc loco in responsione ad tertium intendit, ac docet. Comparat namque applicationem & artem Angelorum ad eos effectus, arti & applicationi qua coquus per ignem mediante arte effectum inducit, quem ignis solus non efficere: neque enim coquus vim aliquam confert igni, sed modum & conditionem sine qua minime effectum arte intentum produceret.

ARTICVLVS III.

Virum corpora obediunt Angelis ad motum localem.

CONCLUSIO affirmat, estque communis inter Theologos. Est etiam Aristotelis, qui asseruit cœlos à substantiis separatis moueri localiter. Per vim namque, qua suam substantiam possunt localiter mouere transferendo eam de loco ad locum, possunt etiam imprimere impulsus corporibus, eaque localiter mouere.

ARTICVLVS IV.

Virum Angeli possint miracula facere.

Angeli propria virtute non adunt miracula.

CONCLUSIO est. Angeli virtute propria non possunt miracula facere. Probarur quoniam miraculum proprie loquendo, est, quod fit præter ordinem,

A & suprà facultatem totius naturæ creatæ: quare eum Angeli inter naturas creatas connumerentur, consequens profectò est, eos propria virtute facere non posse miracula. Confirmatur, quoniam miracula fiunt in confirmationem veræ fidei: quia sunt suprà facultatem Angelorum: alioquin demones possent miracula patrare, atque adeò ea non esse sufficiens veræ fidei testimonium. Possunt tamen Angeli sancti concurrere ad vera miracula, vel illa impetrando à Deo, vel ministerialiter aliquid ad verum miraculum perpetrando, ut in responsione ad primum ait D. Thomas.

B Sit secunda conclusio. Angeli, etiam mali, propria virtute naturali efficere possunt effectus admirandos, & nouos, quorum causa nobis sint occultæ. Hæc patet ex dictis articulo secundo. Quare efficere possunt quædam, quæ apparentiam miraculorum habeant. Sic aduentus Antichristi futurus est in multis virtutibus, signis & prodigiis mendacibus secundum operationem Satanae, ut habetur secunda ad Thesal. 2. Tempore enim illo Satanas, qui modò ligatus est, soluetur modico tempore, ut Apocalypsis vigesimo habetur.

QVÆSTIO CXI.

De actione Angelorum in homines.

ARTICVLVS I.

Virum Angelus possit illuminare hominem.

DVOBUS modis potest Angelus illuminare homines. Primus est, obiecta eis exterius proponendo per voces, aut signa externa sensibilia vel quouis alio modo. Quo pacto Deus ministerio

Angelorum legem docuit filios Israël per voces externas, iuxta illud ad Hebræos secundo: *Si enim qui per Angelos dictus est sermo factus est firmus*, & ad Galatas tertio de lege veteri dicitur, *ordinata per Angelos in manu mediatoris*, hoc est, Moysis, qui mediator & sequester erat inter Deum & populum: hoc eodem modo Angelus Gabriel certiorum fecit Zachariam, non solum de conceptione & natiuitate Ioannis Baptistæ, sed etiam de sanctitate heroica, quam erat assecutus, & de munere, quod erat in Christi Domini aduentu obiturus: docuit etiam & instruxit Dominam nostram circa mysterium incarnationis. Similiter alij Angeli, qui in corporea specie aliis apparuerunt, & cum eis locuti sunt, eos docuerunt.

Secundus modus est, per visiones imaginarias effectas in sensibus internis, & cogitationes in eis excitatas, iuxta sensum quæst. 106. articulo secundo explicatum, latiusque explicandum articulis sequentibus. Non desunt qui asserunt, Angelos per sui coniunctionem ad nostra phantasmata, atque ad cogitationes nostras internas vnâ cum nostro intellectu agente posse adiuuare productionem specierum intelligibilium in intellectum possibilem, eaque ratione efficere, ut dilucidiores, puriores, ac perfectiores species producatur, quibus dilucidior, & melior intellectio fiat. Verùm ego non existimo Angelum aliquid aliud lumen, aut aliquid aliud posse immediate efficere, ac infundere in intellectum nostrum possibilem, aut confortare illum interius aliquo alio modo, sed hoc munus solius Dei esse,

esse, iuxta ea quae quaestione quinquagesima sexta, articulo secundo dicta sunt, & quae communiter à Doctoribus Scholasticis asseruntur, praesertim in 2. distinctione 8.

ARTICVLVS II.

Virum Angeli possint immutare voluntatem hominis.

Angeli quo modo mouere possint humanam voluntatem.

Quaestio circa modum, quo vnus Angelus mouere, aut non mouere potest voluntatem alterius quaestione 106. articulo secundo dicta sunt, intelligi etiam debent circa modum, quo Angelus mouere potest hominis voluntatem in modum suadentis, ac propo- nentis amabile, aut odibile obiectum, potest Angelus mouere voluntatem hominis, vel proponendo illi exterius obiecta, vel excitando in viribus sentientibus internis imaginarias visiones ac cogitationes, modo articulo praecedente explicato, & explicando adhuc duobus sequentibus articulis. Potest etiam mouere hominis voluntatem excitando passiones in parte sensitua, quae in organo residet corpore: harum quippe apprehensione vehementer allicitur, & inclinatur voluntas, non tamen illi imponitur necessitas. Quod fit, vt Angelus nulla ratione possit inferre necessitatem humanae voluntati. Modum quo appetitus sensitui moueat per passiones humanam voluntatem, explicauimus 1. 2. quaest. 9. artic. 2.

ARTICVLVS III.

Virum Angelus possit immutare imaginationem hominis.

Angeli immutare non possunt species in hominis imaginatione.

Omni consensu Doctores affirmant non posse ab Angelo immutari hominis imaginationem imprimendo ei de nouo species, vt Diuus Thomas hoc loco in responsione ad secundum affirmat. Vnde efficere nequit, vt homo natus caecus imaginationem habeat coloris. Potest nihilominus multis aliis modis versare imaginationem ad varias cognitiones mediantibus speciebus, quas imaginatio in se habet.

Angeli quo pacto valent hominis cogitationem ad multa eaque miranda excitare.

In primis, quod melior est dispositio ex parte organo, & plures, ac puriores sunt spiritus sensitui, proportionati tamen ad cognoscendum, eo dilucidior & melior producit cognitio sensus interni, & per consequens etiam intellectus. Vnde ex meliore complexione organorum, quibus insunt interni sensus intellectui seruientes, & magis accommodata ad cognoscendum, prouenit, vt vnus ingeniosior sit, magisque polleat iudicio, quam alius. Quod etiam idem homo vno tempore habet eiusmodi organa minus impedita humoribus crassis, quam alio, & referta pluribus & purioribus spiritibus sensitui ad cognoscendum accommodatis, eo melius per sensus & intellectum agnoscit vno tempore, quam alio: quare cum Angelus possit, humoribus crassis expulsi, organa purgare, vel per motum localem ea immediare expellendo, vel applicando actiua passiuus, eo modo quo pharmacia extrahi solent, purgarique caput solet;

A possit praeterea per motum localem sensitui spiritus attrahere ad organa, & applicando actiua, sanguinemque defecando, efficere, vt plures generentur, vniueque euehere potest potentias ad multa intelligenda, quae alioquin non possent intelligere.

Deinde cum aptare possit organum memoriae sensituae, vt facilius ac melius species rerum retineat, idque vel extrahendo per motum localem quae id impediunt, vel applicando actiua, quibus illa expellantur & inducantur, quae ad id conducunt, sanè efficere poterit, vt homo memoriae felici praestet.

B Praeterea ex vario motu spirituum ac humorum in organo sensus interni, ex varia affectione corporis, varioque motu spirituum, humorum, & sanguinis in irascibili & concupiscibili, quibus passiones excitantur, euenit, vt homo, modò de hac re, modò de illa incipiat cogitare, & vt vehementius, aut minus vehementer cogitationem ad hoc, vel illud applicet, plusque aut minus in ea cogitatione persistat. Quare hac ratione, commouendo spiritus & humores organorum, tam sensum internorum, quam irascibilis & concupiscibilis, commouendoque alias partes corporis, poterit excitare varias cogitationes, luxuria, vindictae, auaritiae, rerum laetiarum, tristitiam, piarum, &c. non quidem immittendo de nouo speciem in sensum internum, aut cogitationem ipsam vnà cum sensu efficiendo, sed modis explicatis, efficiendo, vt potentia nunc concurrat cum specie huius obiecti, vehementiusque, aut minus vehementer ad id commoueat, nunc verò cum specie alterius obiecti.

Damones qua ratione possint varias tentationes commouere.

C Cum verò ad cognitionem necessaria sit aduertentia potentiae, quemadmodum nimia occupatio & distractio in aliis cogitandis impedit inspirationes & immisiones, quas bonus Angelus in cogitationem effundit, sic quoque studium & applicatio ad pia cogitanda impedit, ne Angelus malus cogitationes pessimas immittat, vt Diuus Bonauentura in secunda distinctione octaua, secunda parte, distinctione quaestione quarta, & Gabriel eadem distinctione, quaestione secunda rectè affirmant, vniuersimque, qui otiosi sunt, tentationibus sunt expositi, facillèque patiuntur cogitationes pessimas ab Angelo malo immittas, quas non tam facillè in se sentiunt, qui vel literarum studiis, vel aliis honestis occupationibus detinentur. Vnde Hieronymus ad Paulinum, semper aliquid operis facito, vt te diabolus inueniat occupatum, non enim facillè capitur à diabolo, qui bono vacat exercitio.

Tentationes demonum quo pacto impediuntur.

D Deum, quemadmodum homo, pro suo arbitratu, ex speciebus rerum, quas vidit per imaginationem constringit notitias rerum, quas non vidit, vt montis auri, ex speciebus auri & montis, & interdum id prouenit ex varia commotione, aut dispositione in organo, aut affectione corporis, vt constat, quia interdum ea somniamus, quae numquam vidimus, nunc tristitia, nunc laeta iuxta dispositionem, commotionem, aut affectionem corporis: sic etiam Angelus efficiendo in corpore similem dispositionem, ac affectionem, aut longè dissimilem, quam nouerit ad id esse magis aptam, efficere in nobis poterit cogitationes rerum, quas numquam vidimus. Praeterea sicut ex commistione humorum, vt ex abundantia sanguinis permisti biliosus & melancholicis humoribus in caput ascendentibus, sunt saepe variae apparitiones in imaginatione mediantibus speciebus, vel obiectorum praesentium, vel quae in sen-

Angeli mali qua ratione varias apparitiones in sensibus internis efficiant.

in sensitiua memoria referuntur, vt in phreneticis, & amentibus est manifestum, qui adeo vehementes ac perturbatas patiuntur imaginationes, vt saepe eas res videantur sibi videre, quas nec vident, sed nec videre quidem possunt, quod omnino non existant, idemque accidit interdum in ebriosis ex vaporibus vini calidis & acutis: sic etiam cum Angelus egregie nouerit commouere organum imaginationis, adducereque ac permiscere ea, quae huiusmodi apparitionibus inseruiunt, facile consequetur, vt similes visiones in imaginatione, interdum solutis sensibus exterioribus, interdum vero eis ligatis, aut nihil operantibus, sese offerant, idque vel opplen- do vias, per quas à cerebro transmittuntur spiritus sensitiui ad sensus exteriores, vt fit in somniantibus vel attrahendo spiritus sensitiuos à sensibus exterioribus ad organa interiorum, retinendisque illos, ne ad organa exteriorum sensum descendant: quo pacto, qui ecstasim patiuntur, ob nimiam applicationem virium sentientium internarum, & confluxum spirituum sensitiuorum ad vires internas, non videntur sensibus exterioribus. Modo igitur explicato poterit diabolus efficere falsas ecstases, & reuelationes, deluderique imaginationem, vt saepe efficit, tum in aliis, tum in lamis, quae cum interdum maneat vel exanimis in aliquo loco, arbitrantur se per aëra delatas volasse, vidisseque & e-gisse multa, quae nec viderunt, nec egerunt.

Lamia exanimis, aliquo in loco manens, multa se loca percurrisse arbitrantur.

Haec dicta sunt circa modos, quibus Angeli tam boni quam mali immutare possunt vires nostras sensitiuas internas, in eisque varias cogitationes excitare, vel per solum motum localem, vel applicando actiua passiuus. Lege, si placet, Victoriam ad finem relectionis de arte magica.

ARTICVLVS IV.

Vtrum Angelus immutare possit sensum humanum.

Error, delusio, & praestigium quo pacto differant.

V I D A M hoc constituunt discrimen inter errorem, delusionem, & praestigium: Quod error sit quaecumque falsa de re existimatio: delusio vero siue illusio, sit falsa existimatio ortum habens ex variatione aliqua facta circa obiectum, medium, potentiam, seu organum sensus: vnde minus late patet quam error: potest namque error ex aliis etiam captibus euenire, vt ex captiosa ratiocinatione, aut aliunde. Praestigium autem, vt Alexander Alensis secunda parte, quaestione quadragesima tertia, membro tertio, articulo primo vult, sit species quaedam delusionis, ea nempe, quae provenit ex variatione facta solum ex parte potentiae, seu organi agnoscentis. Interdum tamen praestigium, & illusio confunduntur.

Angeli sensus nostros externos variis modis immutare possunt & illud.

Hoc praehabito ad quaestionem propositam respondetur, Angelos immutare posse sensus nostros eos variis modis deludendo. In primis ex parte obiecti, idque multifariam. Primò, sola celeri agitatione & subita occultatione, varia etiam colloca- tione eorum, quae ostenduntur, aut incisione, vel conglutinatione occulta, quo pacto praestigiatores sensus deludunt, idque multò melius daemones efficere norunt.

Secundò, appositione alicuius corporis mineralis: quod virtute sibi indita in causa sit, vt corpus, cui apponitur, appareat longè diuersum. Fortè multa alia sunt, quae similem habent virtutem. Dubito

tamen, an id efficiant imprimendo qualitatem in corpus, cui apponuntur, ratione cuius faciant illud apparere diuersum, an potius pro ducendo qualita- tem in medium, per quod species deferuntur, qua mediante ita modificentur species obiecti, vt causa sint, cur id obiectum diuersum appareat, eo modo quo species obiecti candidi transmissa per vitrum viride representant obiectum, ac si esset viride: vtroque namque modo id esse potest.

Tertio, ex certa quadam colloca- tione obiecti comparatione oculi deluditur visus, putans rem longè aliter se habere, interdum namque linee certo quodam modo in tabula descriptae, si tabula ante oculos ponatur, & inspiciantur, vt re vera in ea descriptae sunt, compariuntur nullum ordinem, nullamque proportionem inter se habere, ita vt tabula & linee in ea scriptae in certo quodam situ maneat comparatione oculi, referunt pulcherrimam quandam figuram & imaginem. Ad hunc modum reductur id, quod Diuus Bonauentura & Gabriel in secunda distinctione octaua, quaestione secunda, articulo tertio referunt: dicunt namque paleas certo quodam modo dispositas, adhibitaeque lucerna videri serpentes.

Quarto, possunt Angeli deludere sensus ex parte obiecti, adhibendo aliud simile obiectum, quod saepissime daemones efficiunt, dum corpora phantastica assumunt, quae rem eam referunt, ad cuius sunt similitudinem effecta: interdum etiam sensus deludunt, dum occultando, aut perimendo vnum corpus, aliud afferunt aliunde, & sensibus loco alterius obiciunt, vt ea ratione credatur vnum corpus in aliud esse commutatum. Altero horum duorum modorum arbitratur Diuus Augustinus decimo octauo de ciuitate Dei, capite decimo octauo, daemones effecisse, vt socij Diomedis in aues crederentur commutati. His omnibus & aliis similibus modis deludere possunt daemones ex parte obiecti.

Ex parte medij possunt etiam deludere sensus: primò impediendo, ne per medium deferantur species ad oculum alicuius, eaque ratione possunt occultare illi aliquod obiectum praesens, vel occultare partem, & partem solum ostendere. Secundò, immutando medium qualitate aliqua, qua species, qua per illud deferuntur, eo pacto modificentur, vt obiecta aliter, ac sunt, representent. Hoc modo si aceto permisceatur sal, & lineus pannus mittatur in acerum, extractusque supposita lucerna inflammetur, species, quae diffunduntur per mediu flamma illius panni illuminatum, apparere faciunt hominum facies valde horrendas: quibus plures alios deludendi modos ex parte medij Angeli possunt addere.

Ex parte potentiae seu organi possunt eos deludere: primò per motum organi: mutato namque situ organi apparet res alio in loco ac est: hac ratione si inter oculum & cavitatem, in qua est inclusus, digitum mittas, oculumque comprimas, ac leues, aut deprimas, vna res apparet ac si essent duae. Secundò, immutatis aut perturbatis spiritibus, permiscisque humoribus, apparent res aliter ac sunt. Impeditis etiam spiritibus, ne descendant ad organa sensuum, impeditur sensatio. Arque hac ratione Angeli percutere nos possunt caecitate: aut etiam interposito humore aliquo inter tunicas per quas species transeunt ad organum visus, quo pacto percussus fuit Paulus. Quouis autem horum duorum modorum

modorum percussio fiat, qui cœcitate fuerit percussus, nihil omnino videbit. Quare si Sodomitas, quando Genesios decimonono ab Angelis cœcitate sunt percussi, ita ut ostium Lothi videre non possent, reliqua videbant, ut multi volunt, neutro modo percussi sunt: sed Deo ad petitionem Angelorum non concurrente concursu generali ad elicendam visionem ostij, & partium ostio propinquarum. Percussio autem illa Angelis tribuitur, eò quòd ad preces eorum facta sit: quemadmodum quando Deus sanat ad preces alicuius Sancti viri, Sanctus simili modo dicitur suis orationibus facere miraculum. At tamen, si textum attentè legas, ex eo non constat Sodomitas, quando percussi sunt cœcitate, vidisse res alias. Illa autem alia percussio qua 4. Regum 6. Syri illi cœcitate sunt percussi, quos Elisæus duxit in Samariam, cum à Deo narretur fuisse facta, fieri potuit etiam hoc postremo modo, & multis aliis diuina potentia possibilibus.

Notat Augustinus decimo octauo de Ciuitate Dei, capite octauo, apparitionem, qua homo arte demonis apparet aliquando bestia, ut de sociis Vlyssis fertur, semper esse delusionem, aut ex parte potentia organive videntis, aut ex parte obiecti: eò quòd daemon ex aère, aut aliqua alia re, circumponit homini corpus phantasticum bestiae: neque enim daemon facultatem habet, ac potentiam aptandi membra hominis in figuram bestiae, sed solus Deus, ut Augustinus loco citato ait. Vtrum autem id re ipsa in Nabuchodonosore effecerit, ut sacra historia Danielis quarto sonare videtur. Nostra sententia affectio corporis illius in bestiae temperamentum fuit commutata, itémque figura quadam ex parte, sensusque internos hand dissimiles brutis habuit, & instar quadrupedum incessit, atque sonum dente carpsit. Diuina autem virtute rationalis ipsius animus sub ea corporis habitudine fuit conseruatus.

QVÆSTIO CXII.

De missione Angelorum.

DISPUTATIO VNICA.

Angeli ad nos mittuntur.

NGELOS non solum mitti, sed & in ministerium mitti, dogma fidei est, ut patet ex illo ad Hebræos primo: *Omnes sunt administratorij spiritus, in ministerium missi.* Aduerte tamen cum mittuntur ad nos, non tam nobis, quam Deo ministrare in bonum nostrum. Habent enim se comparatione nostri, non secus ac se haberent dux, aut comes aliquis, qui tamquam pedagogus, aut defensor constitutus esset à rege alicui de infima plebe. Dux namque ille, aut comes in defendendo homine de infima plebe, non tam minister hominis illius diceretur, quam regis, qui id imperasset, esto dux ille, aut comes pro sua bonitate ad id se offerret regi, in bonum illius, quem defendendum, ac adiuuandū susciperet: prorex etiam, qui alios iussu Regis gubernat ac defendit, non tam minister eorum, quam Regis, ad cuius Imperium id facit, dicendus est. Passim tamen apud Patres inuenies, Angelos nobis ministrare, ministroque nostros à Deo constitutos esse quod modo à nobis explicato intelligendum est.

A Est verò controuersia inter Doctores, num omnes Angeli ad nos mittantur. Diuus Thomas hoc loco articulo secundo, & duobus sequentibus, consonè ad Gregorium homilia trigesima quarta in Euangelia, & ad Dionysium octauo & decimotertio de cœlesti Hierarchia affirmat, non omnes Angelos ad nos mitti, sed solum eos, qui sunt in quinque inferioribus choris: ex quatuor verò superioribus choris, nempe Seraphinis, Cherubinis, Thronis, & Dominationibus, neminem ad nos vnquam fuisse missum, ut vel nomina ipsa, tam quinque ordinum inferiorum, quam quatuor superiorum ordinum, satis indicant: illa namque à ministerijs, quæ Angeli apud nos exercent, sunt imposta: hæc verò non item. Alij affirmant, quamuis regulariter solum ex ordinibus inferioribus mittantur ad nos Angeli: aliquando tamen ad aliqua maioris momenti præstanda, ex superioribus etiam ordinibus aliquos mitti consueuisse.

Sit tamen hac in re prima conclusio. Vel ad nos, vel ad nunciandum & reuelandum alijs Angelis aliqua ad salutem & bonum nostrum, omnes vnuersum Angeli mittuntur. Hæc est Diui Bonauenturae in secunda distinctione decima, articulo primo, quaestione secunda, estque communiter ab Scholasticis in eadem distinctione recepta. Iuxta eam conciliatur grauissima Dionysij autoritas asserentis locis citatis, Angelos superiorum ordinum non mitti ad nos, cum autoritate Pauli ad Hebræos primo vnuersum de Angelis affirmantis: *Omnes sunt administratorij spiritus, in ministerium missi propter eos, qui hereditatem capiunt salutis.* Affirmat quidem Paulus: *omnes Angelos in ministerium mitti propter eos, qui hereditatem capiunt salutis.* Cum enim de ratione missionis sit, ut missus sit à mittente, & ut ibi esse incipiat, quo mittitur, saltem noto modo ab eo, quo antea ibi erat, ut quaestione quadragesimatertia explicatum est, Angeli verò superiores iussu, & ordinatione diuina inferioribus reuelent mysteria, per eamque reuelationem nouo modo, per nouumve effectum esse incipiant in Angelis inferioribus, quibus ea reuelant: sanè rectè colligitur, superiores Angelos mitti à Deo ad inferiores: & cum id totum ad nos bonumque nostrum ordinetur, ut ea ratione facilius hereditatem capiamus salutis: consequens profectò est, ut propter eos mittantur, qui hereditatem capiunt salutis, esto non ad eos mittantur: quare sententia Dionysij & Gregorij nequaquam cum verbis Pauli pugnat.

Secunda conclusio. Angeli quatuor superiorum ordinum regulariter non mittuntur ad nos. Hæc est de mente Dionysij, cuius autoritas hac de re maxima profectò est, eamque indicant nomina ipsa quatuor illorum ordinum, colligiturque ex ratione distinguendi illos quatuor ordines à quinque reliquis, quam quaestione 108. tradidimus.

Tertia conclusio. Ad quædam maximi ponderis & momenti obeunda, aut denuncianda, Angeli superiorum ordinum, etiam de numero Seraphinorum, mittuntur ad nos. In hanc conclusionem inclinant Scotus, Durandus, Gabriel, & plerique alij in secunda distinctione decima, potèstque confirmari ex illo Isaia sexto: *Volauit ad me vnus de Seraphim.* Hunc tamen locum altero duorum modorum interpretatur Dionysius, capite decimo

Num ex omnibus ordinibus ad nos mittantur.

1. conclusio.

2. conclusio.

3. conclusio.

Seraphinus qui Isaiam ignito calceulo mundauit, ex quo ordine fuerit.